



Innst. S. nr. 59

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument nr. 8:112 (2005-2006)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn, Åse M. Schmidt og Bård Hoksrud om etablering av en ordning med fritt skolemateriell for elever i videregående skole som bok- og materialkort

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for etablering av en ordning med bok- og materialkort, som sikrer elever i videregående skole gratis skolemateriell."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Freddy de Ruiten, Anniken Huitfeldt, Gerd Janne Kristoffersen, Anna Ljunggren og Torfinn Opheim, fra Fremskrittspartiet, Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse M. Schmidt, fra Høyre, Gunnar Gundersen og lederen Ine Marie Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Ole-Anton Teigen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, fra Senterpartiet, Johannes Rindal, og fra Venstre, Odd Einar Dørum, viser til representantforslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til St.prp. nr. 1 (2006-2007) der flertallsregjeringen foreslår å bevilge

373 mill. kroner for 2007 til å innføre gratis læremidler for elevene i videregående opplæring, og at ordningen skal gjelde Vg2 fra høsten 2007, Vg3 fra høsten 2008 og Vg1 fra høsten 2009.

Flertallet viser videre til at ordningen er todelt, der fylkeskommunene får ansvar for elevenes trykte og digitale læremidler, mens det blir innført et ikke-behovsprøvd stipend gjennom Statens lånekasse for utdanning som skal være med på å dekke utgiftene til andre læremidler og nødvendig individuelt utstyr. Som et ledd i å gjøre skolene mer utviklingsorienterte og kvalitetsbevisste har flertallsregjeringen lagt vekt på å finne en ordning der fylkeskommunen som skoleeier får velge læremidlene i størst mulig grad.

I St.prp. nr. 1 (2006-2007) varsler flertallsregjeringen at den våren 2007 vil foreslå å endre opplæringslova, siden fylkeskommunene nå får ansvaret for at elevene i den videregående opplæringen skal få gratis læremidler. Flertallet ser positivt på flertallsregjeringens prioritering av den videregående opplæringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at det er viktig med pedagogisk frihet ved den enkelte skole og i den enkelte klasse, og det er viktig at elevene står friest mulig i valg av bøker og utstyr som skal brukes i undervisningen. En utlånsordning bryter klart med en slik intensjon. Disse medlemmer mener det er viktig at elevene kan benytte seg av moderne studieteknikk for å bedre eget læringsutbytte, og mener dette blir umulig å gjennomføre med en utlånsordning. Kvaliteten på bøkene vil sannsynligvis bli ganske dårlig etter en viss tids bruk, og bøkene vil ikke bli skiftet ut regelmessig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser videre til at elevene ofte vil få bruk for fagbøker senere i livet i forbindelse med yrkesutøvelsen og/eller for faglig oppdatering. Disse

medlemmer mener derfor det vil være en ubetinget fordel både for eleven under utdanning og for vedkommende siden i arbeidslivet og dennes familie at bøkene kan følge vedkommende ut over utdanningsperioden. Det er videre slik at en ofte vil ha behov for bøker i enkelte fag fra lavere klassetrinn for å ha fullt faglig utbytte senere i utdanningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til representantforslaget og vil særlig peke på at forslagsstillerne vil at Stortinget skal velge modell for ordningen med gratis skolemateriell i videregående skole. Disse medlemmer viser til at det fra alle relevante hold, eksempelvis fra Elevorganisasjonen og Utdanningsforbundet, er pekt på at en ordning med stipend eller tilsvarende er den beste løsningen for elevene. Disse medlemmer viser til at en ordning finansiert etter Regjeringens opplegg i St.prp. nr. 1 (2006-2007) vil tvinge fylkene til å innføre en utlånsordning fordi bevilgningene fra staten ikke strekker til annet.

Disse medlemmer viser for øvrig til dokumentet og fremmer forslaget som er fremsatt i dokumentet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett for 2007, der det foreslås å styrke den behovsprøvde stipendordningen for læremidler med 227 mill. kroner. Disse medlemmer mener det er viktig å videreføre den målrettede stipendordningen for læremidler som ble innført i 2003 for elever i videregående opplæring. Den retter seg direkte inn mot elever fra familier med svak økonomi, og gjelder elever på alle trinn i videregående opplæring. Dette er svært viktig for å sikre reelt lik rett til utdanning for de elevene som har dårligst økonomiske forutsetninger. Disse medlemmer ønsker derfor å prioritere disse elevene først. Regjeringen foreslår i St.prp. nr. 1 (2006-2007) å bevilge penger til en fylkesadministrert ordning med gratis læremidler til elever på 2. trinn i videregående. Høyre ønsker i stedet å bruke pengene til å foreta en utvidelse av den målrettede ordningen vi har. Begrunnelsen er todelt: Dagens ordning omfatter elever på alle tre trinn i videregående opplæring. Det er viktig at dette opprettholdes og styrkes. Videre er det svært mange signaler som tyder på at den fylkesadministrerte ordningen vil bli en utlånsordning blant annet fordi den ikke er fullfinansiert. Disse medlemmer deler forslagsstillerens syn på at en utlånsordning for læremidler vil være uheldig. Elevene står ikke fritt til å velge læremidler med en utlånsordning, bøkene kan ikke innarbeides og brukes studieteknisk, og bøkene vil ikke bli skiftet ut regelmessig.

Disse medlemmer viser til at Høyre foreslår å øke det månedlige stipendbeløpet fra 350 kroner til 590 kroner. I tillegg økes innslagspunktet for behovsprøving fra 187 000 til 210 000 kroner. Dermed blir det årlige læremiddelstipendet maksimalt 5 900 kroner, og flere elever kommer inn under ordningen. I tillegg til

dette ønsker Høyre å bruke 50 mill. kroner til digitale læremidler som skal omfatte både pc og digitale løsninger for selve læremiddelet. Penger til digitale læremidler kan det søkes om i tillegg til andre læremidler. Dette skal behøvsprøves på samme måte som læremiddelstipendet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det bør innføres gratis læremidler i den videregående skolen i Norge. Dette medlem vil understreke viktigheten av at elevene til enhver tid har tilgang til oppdaterte læremidler. Dette blir mer og mer viktig i en globalisert verden hvor endringene skjer raskt. Dette medlem viser til at Regjeringen i St.prp. nr. 1 (2006-2007) fra høsten 2007 innfører en ordning med gratis læremidler for elever i videregående opplæring. Dette medlem viser videre til at ordningen blir innført for Vg2-elever fra 2007. Dette medlem viser til at Kommunenes Sentralforbund i sin høringsuttalelse til St.prp. nr. 1 (2006-2007) har påpekt at Regjeringens forslag i realiteten vil bety en utlånsordning. Dette medlem mener dette vil være uheldig og ber departementet følge utviklingen nøye for å sikre at ordningen ikke blir en utlånsordning med mye byråkrati og lite oppdatert materiell.

Komiteens medlem fra Venstre er enig i intensjonen om gratis læremidler i den videregående skolen, og ønsker på sikt å innføre dette. Etter dette medlems mening er imidlertid ikke Regjeringens foreslåtte ordning - slik den er beskrevet i St.prp. nr. 1 (2006-2007) - god nok, særlig med hensyn til finansiering. Dette medlem frykter at den foreslåtte ordningen i praksis blir en utlånsordning, noe som bare kan karakteriseres som en lite tilfredsstillende løsning. En utlånsordning er byråkratisk og ressurskrevende, samt upraktisk og pedagogisk lite gunstig for elevene.

Dette medlem ønsker at en ordning med gratis læremidler skal organiseres av fylkeskommunene og administreres av skolene, og mener at en nødvendig forutsetning for dette er at fylkeskommunene tilføres tilstrekkelige midler. Dette er per i dag ikke tilfelle, jf. Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2006-2007). Inntil man får avklart situasjonen og innfører en modell som reelt sikrer elever i den videregående skole gratis skolemateriell og ikke bare en utlånsordning, foretrekker dette medlem heller å styrke det eksisterende læremiddelstipendet.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for etablering av en ordning med bok- og materiell, som sikrer elever i videregående skole gratis skolemateriell.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument nr. 8:112 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn, Åse M. Schmidt og Bård Hoksrud om etablering av en ordning med fritt skolemateriell for elever i videregående skole som bok- og materialkort - vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 30. november 2006

Ine Marie Eriksen Søreide
leder

Anna Ljunggren
ordfører

